

Opgave 4 Europeanisering en individualisering

Bij deze opgave hoort tekst 5 uit het bronnenboekje.

Inleiding

De wereldwijde economische crisis komt ook in Europa hard aan. Al vóór de crisis had de Europese Unie een 'sociale agenda' met een streven om armoede en sociale uitsluiting terug te dringen. Eurostat, het statistische bureau van de EU, brengt de omvang van het probleem in kaart. In tekst 5 staan enkele bevindingen.

De Europese Unie maakt werkgelegenheidsbeleid en de omvang van de werkgelegenheid is van invloed op de omvang van de sociale uitsluiting en armoede. Sociale uitsluiting en armoede kunnen negatieve gevolgen hebben voor het draagvlak van de Europese Unie. En gebrek aan draagvlak kan het weer moeilijker maken om een goed werkgelegenheidsbeleid te voeren.

Het vraagstuk van armoede en sociale uitsluiting heeft veel te maken met maatschappelijke ontwikkelingen maar wordt toch vaak vooral als een probleem van individuen gezien. Die blikrichting past bij het proces van individualisering. Diezelfde individualisering heeft weer gevolgen voor het werk van vakbonden, organisaties die zich van oudsher inzetten om armoede en uitsluiting te voorkomen.

Lees tekst 5.

Sociale uitsluiting heeft ernstige gevolgen voor individuen maar kan ook gevolgen hebben voor het draagvlak van de Europese samenwerking.

- 4p 17 Leg aan de hand van twee kenmerken van sociale uitsluiting uit welke negatieve gevolgen sociale uitsluiting kan hebben voor het draagvlak van de Europese samenwerking.

De werkgelegenheid in Nederland verandert. Nederland ontwikkelt zich naar een postindustriële samenleving. Dat betekent dat Nederland voor sommige bedrijven aantrekkelijker wordt en voor andere bedrijven juist minder. Europeanisering speelt hierbij een rol.

- 2p 18 Leg uit welke rol europeanisering speelt bij de verschuiving in soorten werkgelegenheid in Nederland. Gebruik in je antwoord het begrip postindustriële samenleving.

- 3p 19 Leg uit welk effect individualisering heeft op de macht van vakbonden bij cao-onderhandelingen.

naar: Thijs Balder (2011). www.volkskrant.nl/vk/nl/2672/Wetenschap-Gezondheid/article/detail/3074261/2011/12/13/Laagopgeleide-steeds-ongezonder.dhtml, website geraadpleegd op 6 september 2012

Opgave 4 Europeanisering en individualisering

---

tekst 5

Armoede in Europa stijgt door crisis

Het percentage inwoners van de Europese Unie dat armoede of sociale uitsluiting riskeert, is vorig jaar gegroeid naar bijna een kwart. Dat
5 meldt Eurostat, het statistische bureau van de EU. In 2010 was dit 23,5 procent; in 2011 steeg het naar 24,2 procent, ofwel 119,6 miljoen mensen. Het jaarlijkse Eurostat-
10 onderzoek is gebaseerd op gegevens uit de 27 EU-lidstaten.

Met enige vertraging dringen de sociale gevolgen van de crisis in Europa door in de statistieken. (...)
15 Omdat armoede moeilijk objectief te meten is en omdat onderzoekers verschillende definities hanteren, gaat het Eurostat-onderzoek over het 'risico' op armoede en sociale
20 uitsluiting.

naar: NRC Handelsblad van 4 december 2012